

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

FRANZ v. JESSEN

VOR GRÆNSE
NETOP NU

TAL OG AKTSTYKKER

UDGIVET AF

FLENSBORGSAMFUNDET
OG FORENINGEN DANNEBROG

GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG
APRIL 1933

FRANZ v. JESSEN

- HAANDBOG I DET NORDSLESVIGSKE SPØRGSMÅLS HISTORIE. — 1901. Udsolgt. (Nordisk Forlag, Kbhvn.)
- MANUEL HISTORIQUE DE LA QUESTION DU SLESVIG DU NORD. — 1906. Udsolgt. (Gyldendal, Kbhvn. A. Picard & fils, Paris.)
- EGNE JEG SAA. — 1906. Andet Oplag. Udsolgt. (Gyldendal.)
- BEGIVENHEDER JEG OPLEVEDE. — 1907. Tredje Oplag. Udsolgt. (Gyldendal.)
- MENNESKER JEG MØDTE. — 1909. Andet Oplag. Udsolgt. (Gyldendal.)
- EGNE, BEGIVENHEDER, MENNESKER. — 1909. Udsolgt. (Gyldendal.)
- KATJA. En Fortælling fra Rusland. — 1912. Udsolgt. (Gyldendal.)
- MÆND OG KAMPE PAA BALKAN. — Udsolgt. (Gyldendal.)
- STROVTÅG PÅ BALKANHALVØN. — 1913. (C. W. K. Gleerup, Lund og Stockholm.)
- KATIA, A ROMANCE OF RUSSIA. — 1913. Udsolgt. (John W. Luce & Company, Boston, U. S. A.)
- KATIA, A ROMANCE OF RUSSIA. — 1913. Udsolgt. (Wm. Heinemann, London.)
- KATIA, ROMAN UIT HET RUSSISCHE VOLKSLEVEN. I & II. — 1914. (A. W. Sijthoff, Leiden.)
- KATJA, EN BERÆTTELSE FRÅN RYSSLAND. I. II & III. — 1914. (C. W. K. Gleerup, Lund og Stockholm.)
- LE DANEMARK, LA FRANCE ET LA QUESTION DU SLESVIG. — 1915. Udsolgt. (Plon-Nourrit & Cie, Paris.)
- L'INTERVENTION DE LA FRANCE DANS LA QUESTION DU SLESVIG DU NORD. — 1919. Anden Udgave. Udsolgt. (Plon-Nourrit & Cie, Paris.)
- FRANKRIG OG § 5. — 1919. Udsolgt. (Gyldendal.)
- BIBLIOGRAPHIE DE LA LITTÉRATURE FRANÇAISE RELATIVE AU DANEMARK. — 1924. (Jules Maynial, Paris.)
- SLESVIG PAA FREDSKONFERENCEN. Af André Tardieu i Samarbejde med Franz v. Jessen. — 1926. (Slesvigsk Forlag, Kbhvn. og Flensborg.)
- LE SLESVIG ET LA PAIX. Par André Tardieu en collaboration avec F. de Jessen. — 1928. (Slesvigsk Forlag, Kbhvn. og Flensborg. Jules Meynial, Paris.)
- KATJA. EN FORTÆLLING FRA RUSLAND. 1929. Anden Udgave; femte Tusind. (C. A. Reitzel, Kbhvn.)
- EN SLESVIGSK STATSMAND. Første Del: Dansk Udenrigspolitik i Tiden 1680—1703. — 1930. (C. A. Reitzel.)
- POLENS ZUGANG ZUM MEER UND DEUTSCHLAND. — 1931. (C. A. Reitzel.)
- DEN DANSK-NORSKE STRID OM ØSTGRØNLAND FOR DOMSTOLEN I HAAG. — 1932. Andet Oplag. (Gyldendal.)

TAL OG AKTSTYKKER
FRA VOR GRÆNSE

FRANZ v. JESSEN

VOR GRÆNSE
NETOP NU

TAL OG AKTSTYKKER

UDGIVET AF

FLENSBORGSAMFUNDET
OG FORENINGEN DANNEBROG

I KOMMISSION HOS
GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG
APRIL 1933

TRYKT I 10.000 EKSEMPLARER

—

**PRINTED IN DENMARK
GYLDENDALS FORLAGSTRYKKERI
KØBENHAVN**

NÆRVÆRENDE Redegørelse for Stillingen paa begge Si-
der Grænsen, efter at den slesvigholstenske Natio-
nalsocialisme er bleven bestemmende for Udviklingen i
vort umiddelbare Naboskab, har oprindelig været offen-
liggjort i *Dagens Nyheder* 31. Marts og 1. April 1933.
En Del senere tilkomne Aktstykker er her indføjede.

Det har været mig en Glæde at stille mit Arbejde til
Raadighed for en Kreds af nationalt interesserede danske
Mænd og Kvinder, som har ønsket at skaffe det Udbre-
delse. Nu mere end nogensinde kalder Stillingens Alvor
til Samling paa national Front.

18. April 1933.

A handwritten signature in black ink, which appears to read 'Franz Jørgensen'. The signature is written in a cursive style with a large, sweeping initial 'F' and a long horizontal stroke at the end.

NÆPPE noget Sted indenfor det tyske Rige og særlig indenfor Prøjsen har Nationalsocialismen vundet saa mange og saa ivrige Tilhængere som i Provinsen Schleswig-Holstein, Landet mellem Elben og den dansk-tyske Grænse.

Denne lavine-agtig voksende Folkebevægelse har i den Del af Elb-Hertugdømmerne, som ved Evropas Nyordning i 1918—1920 forblev ved Tyskland, grebet alle Befolkningens Klasser og Lag, Arbejdere og Akademikere, Godsejere, Præster, Bønder, Haandværkere og Handelsmænd. Hvad under liberale Universitetsprofessorers og Advokaters Ledelse den slesvig-holstenske Selvstændigheds-Rejsning i Fyrreerne blev for denne Befolkning, det er nu den Hitler'ske Nationalsocialisme. Den har tilintetgjort alle Mellempartier, som dels var en Arv fra Før-Krigstidens indrepolitiske Udvikling, dels Nydannelser under Weimar-Forfatningens socialdemokratisk-liberale Æra. Som overalt i det tyske Rige har Nationalsocialismen ogsaa i Slesvig-Holsten gjort Front mod de marxistiske Partier, og Udfaldet af det voldsomme Sammenstød mellem Folkemasserne i disse Egne er blevet Nederlag for i hvert Fald Socialdemokraterne, som siden 1919 har siddet inde med den politiske og administrative Magt i Provinsen.

NATIONALSOCIALISMENS EROBRING AF SLESVIG-HOLSTEN

Det historiske Vendepunkt indtræder ved Valgene til den tyske Rigsdag 14. September 1930. Sammenlignet med det nærmest foregaaende Valg (1928) voksede de nationalsocialistiske Stemmer i Landet mellem Elben og Flensborg Fjord i eet eneste Spring med over 200.000 Stemmer. Valgberettigede var godt og vel 1 Million; 891.000 Vælgere meldte sig ved Urnerne.

Socialdemokraterne var stadig Hertugdømmernes største Parti med 265.000, men allerede halede Nationalsocialisterne mægtigt ind paa dem med 240.000 Stemmer. Paa yderste venstre Fløj tog samtidig Kommunisterne Opstilling som Provinsens tredje-største Parti med 94.000 Stemmer — en Tilvækst siden 1928 paa 30.000. Resten, de Hugenberg'ske Tysk-Nationale, det Stresemann'ske Folkeparti, „Landvolk-“, Erhvervs-Partierne og lignende Grupper mønstrede kun mellem 7.2 og 0.4 pCt. af de afgivne Stemmer.

Hermed var den kommende Tre-Aars Periodes Udviklings Retningslinjer trukken op.

Ved Rigsdagsvalget 31. Juli 1932 vokser i Provinsen Slesvig-Holsten de nationalsocialistiske Stemmer til 506.000 og de kommunistiske til 106.000, medens Socialdemokraterne daler til 260.000. Fire Maaneder senere, ved Rigsdagsvalget 6. November 1932, indtræder den Usikkerhed indenfor det nazistiske Vælgerkorps, som forleder mange til at mene, at Bevægelsen har toppet. Under Hitler-Fanerne samles nu kun 432.000 Vælgere, medens Kommunisterne øger deres Stemmetail med 19.000 til 125.000; samtidig viger Socialdemokraterne med 20.000 og mønstrer nu kun 234.000 — positivt og relativt et uhyre Tab.

Da de slesvig-holstenske Vælgere atter 5. Marts i Aar stævner til Rigsdagsvalg, fejes imidlertid de usikre Indtryk fra sidste Høst tilside, og Landsdelen bekender for Tyskland og Verden sin national-socialistiske Farve. Under Hitler-Fanerne flokkes 534.000 Vælgere, og hertil slutter sig de Hugenberg'ske 102.000, medens Kommunisterne med 107.000 er gaaet 18.000 og Socialdemokraterne med 223.000 yderligere 11.000 Stemmer tilbage. Mod de forenede højre-radikale Partiers 641.000 Vælgere staar altsaa nu i Provinsen Slesvig-Holsten de to marxistiske Partiers 330.000 — hvortil kommer 40.000 Stemmer fordelt paa Smaa-partier uden politisk Betydning.

Samler vi disse Træk, tegner der sig et tydeligt Billede af den politiske Udvikling umiddelbart hinsides vor Sydgrænse.

Siden Valget 1928, altsaa i Løbet af kun fem Aar, er *National-socialismen vokset* med paa det nærmeste *en halv Million Stemmer* og repræsenterer nu sammen med sine politiske Meningsfæller rundt 650.000 af Provinsen Schleswig-Holsteins ca. 1 Million Vælgere.

I samme Periode er *Kommunisterne vokset med 43.000, medens Socialdemokraterne er gaaet tilbage med 42.000 Stemmer*

— og samtlige Mellempartier fra Højre til Venstre er saa godt som forsvundne.

Dette er de politiske Faktorer, hvormed vi har at regne i vort umiddelbare stats- og nationalpolitiske Naboskab.

STILLINGEN MELLEM EJDEREN OG FLENSBORG FJORD

Begrænser vi vor Undersøgelse til den Del af Provinsen Schleswig-Holstein eller endnu snævrere: af Hertugdømmet Slesvig, som ligger mellem Linjen Slien-Ejderen og den danske Grænse, finder vi de samme Hovedtræk, som kendetegner Billedet af Udviklingen i hele den prøjssiske Provins.

Landet mellem Slien-Ejderen og den danske Grænse af 1920 udgøres af Kredsene (Amterne) Flensborg Bykreds, Flensborg Landkreds, Sydtønder Kreds, Slesvig Kreds og Husum Kreds. Deres samlede Areal er 3.791 Kvadratkilometer med (ved sidste Folketælling i 1925) 256.469 Indbyggere. I Flensborg Bykreds med kun 50 Kvadratkilometer boer 63.146 Mennesker; regnes den med, faar vi i de fem Kredse en Befolkningstæthed paa 68 pr. Kvadratkilometer; men *udenfor* Flensborg Bykreds er Befolkningstætheden kun 52 pr. Kvadratkilometer.

Til Sammenligning her og i det følgende tjener nu de tilsvarende Tal fra Hertugdømmet Slesvigs nordlige Del, „de sønderjydske Landsdele“, nemlig Amterne Haderslev, Aabenraa, Sønderborg og Tønder, som med et Areal paa 3.882 Kvadratkilometer i 1925 havde 176.433 og i 1930: 177.691 Indbyggere, svarende til henholdsvis 45 og 46 Indbyggere pr. Kvadratkilometer.

Den her omtalte prøjssiske Del af Hertugdømmet Slesvig er altsaa en Ubetydelighed mindre i Areal (91 Kvadratkilometer), men har et noget større Indbyggertal (ca. 80,000) og en væsentlig tættere Befolkning pr. Kvadratkilometer (23, henholdsvis 7) end den nordlige danske Del.

I Landet mellem Slien-Ejderen og den danske Grænse er der nu paa de fire Partier: Nationalsocialisterne, Tysk-Nationale, Socialdemokrater og Kommuniste ved de sidste fire tyske Rigsdagsvalg (14. September 1930 — 31. Juli 1932 — 6. November 1932 — 5. Marts 1933) afgivet følgende Stemmer, her anført i runde Tal:

I. — *Flensborg Bykreds.*

Nationalsocialister: 6.300 — 17.000 — 14.300 — 19.700.

Tysk-Nationale: 1.300 — 3.200 — 4.900 — 5.300.

Socialdemokrater: 11.300 — 9.700 — 9.000 — 9.000.

Kommunister: 4.300 — 3.700 — 4.400 — 4.300.

Her, i den forholdsvis store By umiddelbart ved vor Grænse, har Nationalsocialisterne saaledes i Løbet af mindre end tre Aar tredoblet deres Stemmetal, og mod den højreradikale Bloks ca. 25.000 staar nu kun ca. 13.000 marxistiske Stemmer. Indenfor disse falder Tilbagegangen imidlertid udelukkende paa Socialdemokraterne, medens Kommunisterne trods alt holder Stillingen.

II. — *Flensborg Landkreds.*

Nationalsocialister: 4.600 — 17.200 — 14.200 — 18.000.

Tysk-Nationale: 1.400 — 2.600 — 3.600 — 3.800.

Socialdemokrater: 2.900 — 2.600 — 2.400 — 2.000.

Kommunister: 550 — 650 — 900 — 650.

Her, i en udpræget Landkreds uden Bydannelser af nævneværdig Betydning, har den højreradikale Blok mere end fire-doblet sit Stemmetal, medens Marxisterne er bleven paa det nærmeste halverede.

III. — *Sydtønder Kreds.*

Nationalsocialister: 4.500 — 17.100 — 12.300 — 14.400.

Tysk-Nationale: 1.100 — 2.900 — 1.400 — 1.900.

Socialdemokrater: 2.300 — 3.200 — 2.000 — 1.900.

Kommunister: 450 — 800 — 1.100 — 650.

Her, mod Vest, har Nationalsocialismen ikke kunnet holde Stillingen fra Valget 31. Juli 1932, men ikke desto mindre behersker den med overvældende Flertal hele denne Landkreds, hvori der findes et stærkt Islæt af Ø-Frisere.

IV. — *Slesvig Kreds.*

Nationalsocialister: 11.900 — 38.800 — 26.000 — 29.000.

Tysk-Nationale: 1.800 — 2.700 — 3.900 — 5.100.

Socialdemokrater: 6.200 — 6.500 — 6.100 — 5.200.

Kommunister: 800 — 1.200 — 1.700 — 1.200.

I denne Kreds, som kun rummer enkelte smaa Købstæder, har den nationale Blok vel ikke kunnet holde alle sine Erobringer, men dog i Løbet af tre korte Aar paa det nærmeste tredoblet sit Vælgertal, medens de marxistiske Partier enten viger eller stagnerer.

V. — Husum—Ejdersted Kreds.

Nationalsocialister: 9.800 — 23.500 — 19.800 — 22.800.

Tysk-Nationale: 1.500 — 2.700 — 3.400 — 4.100.

Socialdemokrater: 5.900 — 6.000 — 5.300 — 4.700.

Kommunister: 600 — 1.100 — 1.800 — 1.400.

I denne vidstrakte Landkreds, hvor endnu i Valgperioden 1930 de radikale Bondebevægelser spillede en betydelig Rolle, hersker nu den nationale Blok suverænt. Der er Grund til at lægge Mærke til, at netop her har ved Martsvalget i Aar det tysk-nationale Parti mønstret tilnærmelsesvis lige saa mange Stemmer som Socialdemokraterne.

Af disse Tal fremgaar med iøjnefaldende Tydelighed, at saa vel i Landet mellem Elben og den danske Grænse som mellem Slien—Ejderen og Flensborg Fjord er Befolkningen bleven radikaliseret til Højre og til Venstre, men med en uhyre Overvægt paa den nationalsocialistiske Side. Den tabende Part i Provinsen som Helhed og i de fem sydslesvigske Kredse er Socialdemokraterne, foruden samtlige Mellempartier.

I Løbet af mindre end tre Aar har saaledes hele Landsdelen og i udpræget Grad Landet mellem Slien—Ejderen og den danske Grænse skiftet politisk Fysiognomi.

En ny Schleswigholsteinisme, Led og Del af Nationalsocialismens stortyske Folkebevægelse ejer nu Magten i Elb-Hertugdømmerne, der, for godt og for ondt, som Bro eller som Dige, gennem Hundredaarene har bestemt Danmarks og Tysklands gensidige Forhold.

NY KURS OG NYE MÆND

Nationalsocialismens Erobring af Elb-Hertugdømmerne er foregaaet indefra, ved Befolkningens egen Beslutning, og ovenfra, ved Statsmagtens faste og maalbevidste Indgriben. Forvandlingen fra et liberalt-socialdemokratisk Schleswig-Holstein, med højkonservativt Islæt, til en nationalsocialistisk Provins, med en knurrende Kommunisme i Kroge og Smuthuller, er foregaaet saa hurtigt og med en saadan Lethed, at Iagttageren kan have haft Indtryk af at overvære et Illusions-Nummer, et Trylleri.

Saaledes er hele Hertugdømmernes tyske Presse bleven nationalsocialistisk, eller i hvert Fald Nationalsocialismens Forbundsfælle. I 1930 havde denne Folkebevægelse ikke et eneste Organ Nord for Elben. Nu er det sidste socialdemokratiske Blad i Provinsen Schleswig-Holstein, der udkom i Kiel og havde nogle Aflæggere i andre Byer, til April Kvartal gaaet ind, og hele dets Personale, 300 Personer, er bleven afskediget.

Det er ikke et Aar siden, at Socialdemokrater beklædte de højeste Poster i den prøjssiske Provins Schleswig-Holsteins Forvaltning. Under Ministeriet v. Papen begyndte Udrensningen. Siden Rigspræsident v. Hindenburg d. 30. Januar i Aar overdrog Rigskansler-Embedet til Adolf Hitler, er der ikke forløbet en Uge uden Afskedigelser og Nybesættelser i den statslige, amts- eller by-kommunale Forvaltning. Nationalsocialister, eller deres Forbundsfæller, beklæder nu samtlige administrative Poster af Betydning, og Forvaltnings-Embedsmændene af alle Grader har — som det var deres Pligt — loyalt underkastet sig den lovlige Regeringsmagts Afgørelser, selv hvor disse havde en usædvanlig Karakter (som f. Eks. ved Indsættelsen af Regeringskommisærer). Uniformeringen er med eet Slag bleven gennemført til Bunden.

Den nationalsocialistiske Lavine har ligeledes omstyrtet de tidligere bestaaende Magtforhold i Provinsen, Kredsenes (Amternes), Sogne- og By-Kommunernes Raad, hvori nu den nationale Blok saa godt som overalt ejer Flertallet (med Bortfjærelse af i hvert Fald de kommunistiske Repræsentanter). En Gennemgang af Statistiken fra Valgene til Prøjssens Landdag, Slesvig-Holstens Provins-Landdag, Kredsdagene (Amtsraadene) og Kommunal-

Raadene i By og paa Land viser overalt i Provinsen de samme Bevægelser som Tallene fra Rigsdagsvalgene.

Endelig har det nationalsocialistiske Gennembrud udøvet afgørende Indflydelse paa Foreningslivet i Landet mellem Elben og den danske Grænse. Sammenslutninger som „Foreningen af hjemstavnstro Nordslesvigere“ og „Slesvig-Holstener-Forbundet“, der begge har udpræget nationalpolitiske Formaal, virker nu under Hagekors-Tegnet og taler i alle Spørgsmaal vedrørende Grænsen og nationale Mindretals-Anliggender paa Nationalsocialismens Vegne.

Da Dr. Schacht, der er hjemmetysk Nordslesviger og National-socialist, af Tysklands nye Regering blev genindsat i sit Embede som Direktør for Rigsbanken, sendte „Foreningen af hjemstavnstro Nordslesvigere“, hvis Hovedsæde er Kiel, ham et Telegram, der udtrykte Glæde over Udnævnelsen og tilføjede:

Vi husker den mørke Tid, da De som født Nordslesviger energisk stillede Dem paa vor Side i Afstemningskampen. Vi takker Dem for den Hjælp, som De hidtil har ydet vort Arbejde. Vi veed os enige med Dem i den tyske Tro og haaber med hinanden paa den Dag, da vor fælles Hjemstavn Nordslesvig atter vil blive tysk Land.

„Schleswig-Holsteiner Bund“ frigjorde sig i September 1932 for sin mangeaarige Formand, Gaardejer W. Iwersen, Munkbrarup (ved Flensborg Fjord), som tilhører den nu forladte liberale Retning. En ny nationalsocialistisk Bestyrelse valgtes (12. Februar d. A.) med Borgmester i Egernførde, Dr. Sievers som Formand og Pastor Kähler, Flensborg, som Næstformand. Fra da af har denne ved sine økonomiske Virkemidler og sin politiske Indflydelse betydelige Forening dels allerede udført, dels planlagt en Agitation, der ikke blot umiddelbart tager Sigte paa Ændring af den dansk-tyske Statsgrænse, men som — ofte i voldsomme Former — sætter Danmarks Forhold til det tysk-sindede Mindretal i Nordslesvig under Drøftelse overalt i Tyskland.

Om noget Sted, saa er det altsaa her, i Landet mellem Elben og Flensborg Fjord, i Egnene mellem Slien—Ejderen og vor Sydgrænse, at vi har Nationalsocialismen ind paa Livet.

Hvorhen styrer nu denne nye Slesvig-Holsteinisme i Hagekorsets Tegn? Hvilke Maal sætter den sig paa dansk Landomraade?

HVAD Nationalsocialismen, hvis Arbejdsprogram det er vanskeligt at fatte med Tanken og gribe om med Hænderne, kan udrette paa det økonomiske Omraade nu, da den raader over hele Statsmagten, det maa Fremtiden vise. Enhver ny Regering har Krav paa *fair trial*. Ejendommeligt for den slesvigholstenske Nationalsocialisme er det imidlertid, at den trods de økonomiske Vanskeligheder, hvormed Landsdelen kæmper — ganske som Tilfældet er Nord for den danske Grænse — hidtil ikke har ytret sig om Midler til Løsning af Dagens og Vejens praktiske Spørgsmaal, medens den straks har opstillet et vidtrækkende *udenrigspolitisk* Program, hvis Gennemførelse, saafremt den var mulig, vel kunde tilfredsstillende ideelle Synspunkter og imødekomme patriotiske Stemninger, men ikke vilde beskæftige en ledig Haand eller mætte en sulten Mund.

DEN NYE SLESVIGHOLSTEINISMES UDENRIGSPOLITIK

Den sejrriige nationalsocialistiske Slesvigholsteinisme har en Udenrigspolitik med et klart og tydeligt Program, hvis Indhold og Maal vil fremgaa af følgende Udtalelser:

D. 10. Februar (Dagen for Folkeafstemningen i 1ste Zone) holdtes Fest i Kiel Universitets Festsal. Indbydere var bl. a. „Slesvig-Holstener-Forbundet“, „Foreningen af hjemstavnstro Nordslesvigere“ og „Foreningen for Tyskheden i Udlandet“. Til Stede var bl. a. Repræsentanter for Rigsmarinen samt for Statens, Provinsens og Kiel Kommunes Myndigheder. Første Taler (Studieraad Burmester) udtalte, at 10. Februar

maa alle Blikke vende sig til det mistede Land (Nordslesvig) i den faste Vilje at hjælpe og at arbejde for, at en ny Afgørelse kan blive forberedt.

Næste Taler (Pastor Gottfriedsen fra *Aabenraa*) mindedes d. 10. Februars „bitre Oplevelser“ og sluttede med at tolke fast Tillid til det tyske Folks Kraft og dermed en bedre Fremtid for Nordslesvig.

Efter at andre Talere, deriblandt Medlem af det danske Folketing, Pastor, Dr. theol. Johs. Schmidt, havde haft Ordet, spillede Rigsværnets Musikkorps „Düppeler Schanzen-Marsch“, og Borgmester, Dr. Haan sluttede Mødet, idet han gav Pastor Schmidt følgende Hilsen med hjem til Nordslesvig: *Skændselsfreden fra Versailles maa falde!*

Ved et andet Møde i Kiel i Slutningen af Februar udtalte Slesvig-Holstener-Forbundets Sekretær Bödewadt, at en Anerkendelse af Voldsgrænsen (i Nordslesvig) aldrig har fundet Sted. Danmark har bevidst begivet sig ind under Versaillestraktaten og maa underkaste sig dens Skæbne.

D. 24. Februar holdt Nationalsocialisterne i Flensborg Møde. Landdagsmand, Pastor Peperkorn, Fjorde (i Mellemslesvig), hævdede, at „Tyskland har en Ret til Nordslesvig“. Formanden for det slesvigholstenske Land- og Bondeforbund, Gaardejer Thomsen, Sankelmark, udtalte, henvendt til tilstedeværende Nordslesvigere:

Vi har ikke et Øjeblik glemt Uretten den 10. Februar 1920. Hvis I i Dag skulde bestemme jer for eller imod Tyskland, vilde jert Svar blive anderledes. Naar den nuværende Regering først har styrket sin Position baade i Indlandet og Udlandet, saa vil Revisionen komme, og saa vil ogsaa Nordslesvigs Dag være inde.

D. 14. Marts (Dagen for Afstemningen i 2den slesvigske Zone) holdt „Foreningen af hjemstavnstro Nordslesvigere“ Møde i Kiel. Formanden, Bankdirektør Erichsen, udtalte:

Det gælder om ikke at blive træt i Grænsekampen og usvigeligt at stræbe frem imod det Maal at genvinde den os fravristede Hjemstavn. Revisionskrav har kun Udsigt til et Resultat fra en Stat, som er fæstnet og styrket indadtil. Det tyske Folk er nu vaagnet til national Vilje og vil engang hente sig tilbage, hvad der i Sammenbruddets Stund blev røvet fra det.

Omtrent samtidig udkom Marts-Hæftet af *Der Schleswig-Holsteiner*, udgivet af Slesvig-Holstener-Forbundet, hvis nye, nationalsocialistiske Formand, Borgmester i Egernförde, Dr. Sievers, i en indledende Artikel opstiller som Program at rejse en Folkebevægelse ligesom i Aarene 1848—51 og ved uafbrudte Tilkendegivelser, Møder, Skrifter og Avisartikler i *vort slesvig-holstenske Folk indhamre Pligten til at genvinde Nordslesvig*.

Fra nu af gaar Dr. Sievers i Spidsen for dette Programs Udførelse. Toppunktet naaer han i sin Tale ved Slesvig-Holstener-Forbundets Møde i Slesvig By, 24. Marts (i Anledning af Mindedagen for den slesvigholstenske Rejsning i 1848), hvori der — efter Referatet i det nationalsocialistiske Blad „Schleswiger Nachrichten“ — forekommer følgende Ytringer:

Slesvig-Holstens Opgaver kan kun løses, naar hele Folket tager fat; det viser vort Hjems Historie. Den Opgave, der foreligger, er at genoprette den Uret, som blev tilføjet os i 1918—20 under fremmede Bajonetter og under en tysk Regering, som villigt tog imod den Grænse, Norden fandt for godt at drage.

Vi vil aldrig anerkende denne Uret. Vi vil ikke revidere Grænsen i Norden, som det passer *dem*, men som *vi selv* bestemmer det.

Den nationale Rejsning kan ikke undvære Slesvig-Holstener-Forbundet, thi nu gælder det at forberede en ny Afgørelse i Norden. Vi vil skribe ind i Øret paa dem, at vi vil have Nordslesvig tilbage! Naar man taler om Danskerne som et nordisk Broderfolk, hvis Slægtskab med os kræver Hensyn, saa vil vi møde disse Brødre med den bedste nordiske Dyd: Oprigtighed og Ærlighed i Kampen. Vi maa og vi vil, klart og iskoldt, tilkendegive dem vor Vilje.

Slesvig-Holsten er træt af at lade sig sige af det lille Folk i Norden, hvorledes Grænsen skal se ud.

Vi Slesvig-Holstnere begynder i Norden vor Kamp mod Versailles.

I denne Tale nævnedes Dr. Sievers ogsaa et andet af den slesvigholstenske Nationalsocialismes Programpunkter: Kampen mod Voldsgænsen af 1920 skal forberedes Syd for Grænsen, men *Maalet er at føre den frem Nord for Grænsen*. I dette Øjemed forberedes til 15. Juni (Genforeningsdagen) i Rendsborg en kæmpemæssig Demonstration — „mere magtfuld end nogen Tilkendegivelse under Folkeafstemningen“ — og ved denne Leilighed

hed skal alle slesvigholstenske Folkefæller højtideligt for Alverden protestere mod *Uretsgrænsen i det tyske Riges Norden*.

D. 5. April holdt *Schleswig-Holsteiner Bund* Festmøde i Egernförde. Forbundets Formand, Borgmester, Dr. Sievers, udtalte bl. a.:

I Minderne skal vi hente Kraft til at arbejde for, at det os uretfærdigt og med Magt fratagne Nordslesvig atter kan blive knyttet til Slesvig-Holsten. Vi vil gennem Fadderskaberne og Ungdomsarbejdet knytte Baand over Grænsen, der foreløbig skal give Udtryk for det, som i Dag er vort Motto: Nordslesvig skal igen blive tysk!

Næste Taler var den unge nationalsocialistiske Fører, Medlem af Prøjssens Landdag, Præst i Fjølde (paa den yderste danske Sproggrænse i Mellemslesvig) Peperkorn, som bl. a. udtalte:

Det bliver Dag for Dag mere klart, at Tysklands Skæbne ogsaa er Nordslesvigs. Jeg har modtaget mange Breve deroppe fra, hvori man skriver: „Kom herop og hjælp os!“ Efter moden Overvejelse og indhentede Informationer i Berlin vil vi efterkomme dette Ønske. For kort Tid siden er allerede de første tre tyske nationalsocialistiske Organisationer oprettet i Nordslesvig, og nu vil vi sætte ind af al vor Magt. Som et Lyn vil den tyske Nationalsocialisme tage Nordslesvig i Besiddelse. 10, 20, 30, 40, 50, 60, 70, ja 80 Organisationer vil blive oprettet udover Nordslesvig.

... Vi vil sørge for, at Nordslesvig tvinger København til at gaa direkte til Berlin. Vi respekterer de danske Statsmyndigheder og de bestaaende Statsgrænser, men de kan ikke forbyde Udbredelsen af vor Aand, og den har altid været Angrebets Aand. Med den vil vi udrydde den liberale og humane Livsopfattelse, som regerer i Danmark. Vi gør ikke Krav paa at blive behandlet liberalt og humant, og den Dag vil komme, da Danskerne vil takke os, fordi vi er villige til at kæmpe efter Ridderlighedens Grundsætninger, saalænge ogsaa de efterkommer disse, men de skal ikke glemme, at vore Mænd er støbt af Staal.

I Anledning af, at det engelske Blad *Economist's* Redaktør, Sir Walter Layton, 1. April havde skrevet, at den dansk-tyske Grænse hørte til dem, der ved en eventuel Revision af Versailles-Traktaten ikke burde eller kunde ændres, skrev *Nord-schleswigsche Zeitung*, Aabenraa, at der ikke var Grund til at lægge ringeste Vægt paa denne Udtalelse, og tilføjede (5. April):

Den ædle Sir vil en Morgen vaagne, gnide sine Øjne og til sin Overraskelse erfare, at Grænsen i Nattens Løb er bleven ændret.

D. 8. April udtalte Folketingsmand, Pastor Johs. Schmidt, i *Nordschleswigsche Zeitung*:

Vi tilstræber en Afgørelse, som genopretter Nordslesvigs gamle Forbindelse med Slesvig-Holsten og altsaa med det tyske Rige.

Denne Udtalelse gik senere (10. April) over i en af *den slesvigske* (hjemmetyske) *Vælgerforening* vedtaget Resolution.

Saaledes lyder altsaa Røsterne fra begge Sider af den dansk-tyske Grænse. Den slesvigholstenske Nationalsocialisme, som har besat alle Provinsens indflydelsesrige Poster, og hvis Ledere kan støtte sig paa et anseligt Vælgerflertal, har med Klarhed forelagt sit udenrigske Program. Og villigt svarer Genlyden fra Landet mellem Flensborg Fjord og Kongeaaen.

Blindt og døvt maatte det danske Folk være, om det ikke forstod denne Tale.

FOR HVIS SKYLD SKAL GRÆNSEN FLYTTES?

Ganske vist, det nordslesvigske Spørgsmaals Afgørelse i 1920 hviler paa Bestemmelser i Versailles-Traktaten af 28. Juni 1919. Men Hadet mod denne Frugt af Tysklands militære Nederlag kan ikke være Begrundelse for et *nationalt* Krav om Nordslesvigs Generhvervelse. Det maa synes umuligt helt at se bort fra den Kendsgærning, at gennem mere end femti Aar har et stærkt Flertal af den nordslesvigske Befolkning under prøjssisk Styre tilkendegivet sin Samhørighed med det danske Folk og ved den i Versailles-Traktatens Artikel 109 stipulerede Folkeafstemning 10. Februar 1920 med 75,431 mod 25,329 Stemmer forkyndt sin Vilje til Genforening med Danmark.

Hvad er i de siden da forløbne tretten Aar sket, som kan til den Grad forrykke de nationale Forhold Nord for

Mindretallet paa 24,9 pCt. nu fuldstændig stiller Flertallet paa 74,2 pCt. i Skygge?

Der er intet sket, som berettiger en saa absurd Tankegang. Nu som dengang findes i Nordslesvig en Gruppe Borgere af alle Stænder, der ikke adskiller sig fra Befolkningens Flertal paa nogen som helst anden Maade end derved, at deres nationalpolitiske Sindelag er tysk. Deres Tal kan anslaas til 25—30,000, spredt over knap 4000 Kvadratkilometer med en samlet Befolkning paa ca. 178,000. De er af dansk Race, de har Dansk til Modersmaal og Hjemmesprog, deres store Flertal er Medlemmer af den danske Folkekirke. Men sandt er det, at de stræber efter aandelig (kulturel), sagtens ogsaa politisk Tilknytning til det tyske Folk, og de forbereder i dette Øjemed bevidst et Nationalitetsskifte, navnlig gennem Ungdommens Skoleundervisning.

Dette Nationalitetsskifte støttes af den danske Stat med rigelige Midler. Der er vel fra det tysksindede Mindretals Side Tid til anden bleven ført Klage over, at Midlerne ikke var rigelige nok, og der er rejst Krav om yderligere Statsbidrag til f. Eks. den højere Skoleundervisning paa Tysk. Men dels er disse Krav bleven opfyldte, dels har Staten stillet sig saa imødekommende, at de tysksindede Nordslesvigere ikke blot har været ude af Stand til at skaffe sig Martyrer, men staar ganske blottede for nationalpolitisk Oppositions-Grundlag.

Her skal nu ikke spildes et Ord paa denne danske Mindretals-Politik i Nordslesvig. Det er nok at sige, at den er en Realitet og en Nødvendighed. Kun eet bør slaas fast: Den danske Stats og det danske Folks Holdning overfor sine tysksindede Borgere i Nordslesvig, hvis Antal altsaa ikke beløber sig til 1 pCt. af Rigets samlede Befolkning, kan under alle Omstændigheder ikke tjene som Begrundelse for en tysk Folkebevægelse, hvis Maal er at befri *undertrykte Tyskere* Nord for den danske Grænse.

Ikke den danske Stat alene hjælper, støtter og fremmer de tysksindede Nordslesvigeres maalbevidste Nationalitetsskifte. Fra Slesvig-Holsten og fra store Dele af Tyskland tilflyder der denne Bevægelse meget store Summer til Skoler, Bogsamlinger, Ungdomsforeninger, Frimenigheder og til Kampen for Jordens Bevarelse paa tysksindede Familjers Hænder. Den paa dette Omraade fremragende sagkyndige H. P. Hanssen har nylig (16. Marts) i et Foredrag udtalt, at der Syd fra tilflyder det tysk-

sindede Mindretal over 1 Million Reichsmark om Aaret, „foruden at det har andre Begunstigelser“.

Under disse Omstændigheder melder sig nu det næste Spørgsmaal: Vokser dette tysksindede Mindretal i Nordslesvig med en saadan Intensitet og i saa hurtigt Tempo, at det er i Færd med eller dog har Udsigt til væsenlig at ændre de bestaaende Styrkeforhold?

Svaret gives af Hr. Hugo Heinberg-Petersen i Martshæftet af det af Dr. Vilh. la Cour redigerede, fortrinlige Tidsskrift *Grænsevagten*. Forfatteren har gennemgaaet Tallene fra de tre Valg til Folketinget i 1926, 1929 og 1932 og kommer til det Resultat, at det tysksindede Mindretals procentvise Andel i de afgivne Stemmer i de nordslesvigske Købstæder saa vel som paa Landet er i bestandig Aftagende. (En Undtagelse danner kun 3 Herreder i Haderslev Amt). Tilbagegangen er i Haderslev By fra 19,2 til 15,9, i Aabenraa By fra 29,7 til 23,7, i Sønderborg By fra 24,9 til 19,8 og i Tønder By fra 41,7 til 36,7. I Bov Sogn, lige Nord for Grænsen, er Mindretallets procentvise Andel i de afgivne Stemmer gaaet tilbage fra 19,5 til 11,9, paa Als fra 6,5 til 5,8 — og saaledes overalt.

Positivt og relativt er følgelig Mindretalsspørgsmaalet i Nordslesvig til den Grad begrænset, at det ikke lader sig anvende som Aarsag til eller Paaskud for en storpolitisk Aktion af det Omfang og den Rækkevidde, som forudsættes i den national-socialistiske Slesvigholsteinismes udenrigspolitiske Program. Men hvad hjælper Tal og andre haandgribelige Beviser overfor Fordomme, Troesbekendelser og Stemninger, som ved Forholdenes Magt i sig selv kan blive politiske Kendsgærninger?

Det danske Folk maa regne med, at i den Periode, som indledes med Nationalsocialismens Overtagelse af Statsmagten i Tyskland, vil det tysksindede Mindretal i Nordslesvig svulme op til at blive en storpolitisk Faktor af international Betydning, for hvis Skyld Uro og Usikkerhed vil blive holdt vedlige ved Grænsen og i Forholdet mellem de to Stater og Folk.

Netop saaledes har ogsaa Lederne af det tysksindede Mindretal i Nordslesvig opfattet Følgerne af de Begivenheder

traf i Tyskland 30. Januar og 5. Marts. Længe har disse Førere stillet sig køligt afventende eller ligefrem afvisende overfor den nationalsocialistiske Bevægelse Syd for Grænsen. Hverken ved Oprindelse, Tænkemaade, Væsen eller Tilbøjelighed er en Personlighed som Folketingsmand, Pastor J. Schmidt egnet for Stillingen som nationalsocialistisk *Gauleiter*. Men overalt og til alle Tider har det været sandt, at *nothing succeeds like success*. Allerede Dagen efter Rigsdagsvalget 5. Marts skrev det tyske Blad i Aabenraa, *Nordschleswigsche Zeitung*:

Vi Tyske i det fraskilte Omraade hilser Udfaldet med taknemlig Glæde og med nyt, øget Haab til Fremtiden. Vi veed, at ogsaa bag os staar nu en national, stærk, af det tyske Folks Flertal baaret Regering. Og vi veed, hvad det betyder for os!

D. 23. Marts vidnede Bladet paany om de Forhaabninger, vi knytter til Hitler-Regeringen, og priser „den vældige nationale Bevægelse, som ikke vil standse ved Grænsen“. Denne Opfattelse har vist sig at være rigtig. Allerede inden Landdagsmand, Pastor Peperkorn, 5. April i Egernførde havde holdt den ovenfor anførte Tale, var der i Nordslesvig oprettet flere nationalsocialistiske Foreninger, og siden har Bevægelsen, under en maalbevidst Ledelse og med virksom Støtte Syd fra, bredt sig blandt Hjemmetyskerne i hele Nordslesvig.

Den er knæsat af alle hjemmetyske Førere, fremfor alle af Folketingsmand, Pastor, Dr. theol. Johannes Schmidt. Ovenfor er gengivet flere af hans Udtalelser. Videst gik han, da han 19. Marts i *Nordschleswigsche Zeitung* henvendte sig til Tysklands nye Regering med Opfordring til den om *ikke at glemme eller ignorere, at Nordslesvig atter vil knyttes til Slesvig-Holsten*.

Pastor Schmidt blev ved Folketingsvalget 16. November 1932 valgt med 9,800 Stemmer. I samtlige fire nordslesvigske Amter blev der ialt afgivet 73,600 Stemmer. Og det er nu denne Repræsentant for en Syvendedel af Nordslesvigs Vælgere, som *paa Nordslesvigs Vegne* opfordrer Tysklands Regering til at slette Grænsen af 1920 og flytte den tilbage til Kongeaen!

Hvad her er berettet af Døgnets Saga, turde være tilstrækkeligt til at godtgøre, at Spillet er i Gang over Danmarks Grænse. Sydfra, hvor Nationalsocialismen raader over hele Maaten, lyder

højlydt Raabet om Befrielse af de tyske Brødre, som Versailles har bragt under dansk Aag. Nordfra svarer Røster, der giver sig ud for at være et helt Folk, med *Heil Hitler, vor Længsel og vort Haab!* Ingen veed, og ingen synes at bekymre sig om, hvorledes det har sig med Digearbejdet i Nordslesvig. Men den nordslesvigske Bro ligger aaben for Færdslen. Allerede gynger dens Planker under den nye nationalsocialistiske Slesvigholsteinismes Marsj.

FORPOSTKÆDEN

Ved Valgene til den tyske Rigsdag og til Prøjssens Landdag er de danske Stemmer Syd for Grænsen som Draaber i Folkehavet. De tæller knap nok med i Provinsen Schleswig-Holstein, hvor de var 17—1800 ved de tre Rigsdagsvalg 14. Sept. 1930, 31. Juli og 6. Novb. 1932, medens den nye tyske Regering helt umuliggjorde deres og alle andre nationale Mindretals Valgdeltagelse 5. Marts 1933.

Nej, skal de danske Stemmer i Landet mellem Slien og Flensborg Fjord maales, saa maa det ske ved at sammenligne deres Styrke ved de by- og amtskommunale Valg med det tysksindede Mindretals Stemmer ved Folketingsvalgene i Nordslesvig. D. 16. November 1932 mønstrede de tysksindede Vælgere Nord for Grænsen 9,868 Stemmer. D. 12. Marts 1933, da den nationalsocialistiske Stormflod naaede sit Højdepunkt, mønstrede det danske Mindretal Syd for Grænsen 4,658, hvoraf i Flensborg By 3,350 Stemmer.

Paa dette Grundlag er det rigtigt at regne, at til det tysksindede Mindretal Nord for Grænsen paa 25—30,000 svarer et dansk Mindretal Syd for Grænsen paa 12—15,000 Mennesker.

Det er denne Forpostkæde, som i ældgammelt dansk Land dækker vor længst fremskudte nationale Linje. Hist og her er Kæden brudt, og kun enlige Blækere staar Vagt. Tiderne er strænge. Luften dirrer under nye Magthaveres Sejrsfanfarer. Allevegnefra hvisker Fristerne om Fordelen ved at svigte den ensomme Post og lade Strømmen bære mod lokkende Maal. Ofte kan Haabløshedens Mismod snige sig i Sindene og øge Ansvarrets Tynge.

Her, i Forpostkæden, spejdes og lyttes med skærpede Sanser. Det hænder i denne Tid, at de skiftende Vagthold spørger hverandre, om Larmen fra Grænsen slet ikke naaer ind over Danmark, og om de er glemt paa deres udsatte Post?

Maatte vort Folk gøre sig klart, at en truende Fare kalder paa Forsvarsvilje ved Danmarks Grænse.

H. P. Hanssens Erindringer

»Et Tilbageblik I—III«

I første Del fortæller Forfatteren om sin Slægt og sin Barndom, der faldt umiddelbart efter Krigen i 1864. Man mærker paa Skildringen, at han føler sig meget stærkt knyttet til den Æt og den Jord, hvorfra han er rundet. Andet Bind omtaler de Begivenheder, der fandt Sted i Aarene 1888—1906. I dette Tidsrum satte Fortyskningen kraftigt ind, og i det samme Tidsrum lagde H. P. Hanssen Grunden til sin Stilling som sønderjydsk Politiker. Han deltog i Kampen for det danske Sprogs Anvendelse i Skole og Kirke og valgtes i 1896 ind i den preussiske Landdag. I Bogens tredje Del, 1906—12, skildres de paa een Gang vanskelige og lykkelige Aar, rige paa Arbejde og Resultater, da Danskheden voksede sig saa stærk, at Afstemningen i Februar 1920 maatte faa et sejrrikt Udfald. Pris for alle tre Bind 29 Kr. 50 Øre hæftet og 46 Kr. 75 Øre indb. med Skindryg. Værket kan om ønskes leveres i Ratesubskription for 3 Kr. om Maanednen.

Af Presseudtalelserne:

»Tusinder af hans Landsmænd vil glæde sig«

Som det har styrket vor Tro paa den danske Sag at følge H. P. Hanssen paa hans historiske Bane, saaledes vil Tusinder af hans Landsmænd nu glæde sig over, hvad han selv saa prægtigt fortæller derom.

Holger Begtrup i »Højskolebladet«

»Vi synes, vi lever med ham«

Han genoplever sit Liv i Erindringen, og han gør det paa en Maade, der gør os andre saaledes delagtige i det, at vi synes, vi lever med ham.

F. O. »Ekstrabladet«

»Et af de interessanteste Memoireværker«

H. P. Hanssens Livserindringer er et af de interessanteste Memoireværker, der har set Lyset heihjemme i mange Aar.

»Kristeligt Dagblad«

„Sønderjylland“

En Rejsehaandbog
af H. V. Clausen

Det er meget faa Rejsebøger, der bliver klassiske. Naar Magister H. V. Clausens Bog om Sønderjylland er blevet det, skyldes det, at Forfatteren mere end nogen anden nulevende Dansker kender Landsdelen. Han har gennemvandret den paa Kryds og tværs og kan derfor give Besked om hver eneste lille Plet. De fuldstændige Oplysninger om geografiske, historiske og nationale Forhold gør H. V. Clausens „Sønderjylland“ til en uundværlig Rejsefører og en praktisk Haandbog i hele det sønderjydske Spørgmaal. Prisen er 5 Kr. 50 Øre uindbundet, 6 Kr. 50 Øre indb. i Shirting.

Sjette gennemsete Udgave med 7 Kort

Gyldendal